

Kredo

Azərbaycan milli kitabxanası

Müstəqil ictimai-siyasi, publisistik qəzet

№ 05-06 (1183-1184) 25 yanvar 2024-cü il

Qiyməti 1 manat

Qəzet 1999-cü ilin oktyabrından çıxır

YASİF NASİRLİ – 85

GÜNƏŞİN ADAMI

İSIĞIN, DÜNYANIN VƏ İNSANIN OBRZAZI

Necə olasan? Necə yaşayasan... Axır ki, dünyanın dediği, bütün insanlığın ruhuna içdiyi adam olasan. Hər kəs - səni bilən, tanıyan hər kəs sözündən ruhuna bir təskinlik, bir doğmalığ hissi axan adam kimi qəbul edə. Yəqin ki, çətindir. Axı insan övladının bir sənin-mənim bölgüsü var. Bir mənəfe hakimi var ki, içəridən sənə hökm edir. Səni özünə tabe tutur. "Elə yox, belədir", "Onu yox bunu istə" deyir.

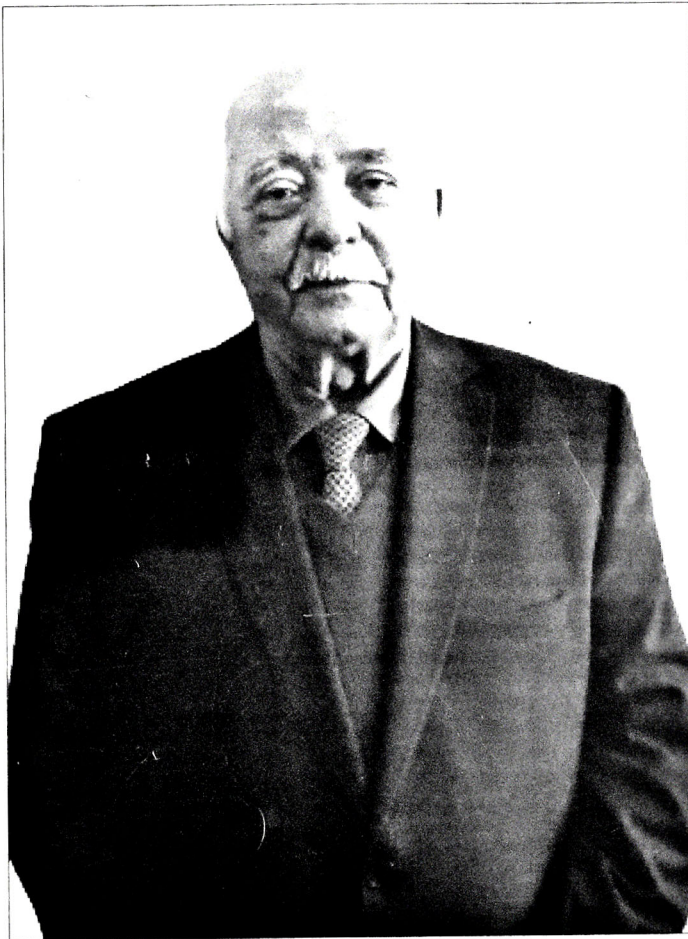
Hər kəsə doğma olmaq üçün gərək mənəfeyindən keçəsən. Sənə şirin vədlər verən, səni özünə çəkən istəklərdən kənar dura biləsən. Yəqin ki, çətindir. Amma mən hələ ki, yetmiş yaşına yetdiyim çağımacan ömrümdə insanlığa doğma olan kimsələri az görmüşəm. Amma nə yaxşı ki, az olsa da, belələri var. Yəqin ki, dünyanın özü də elə bu təmənnəsizlərin üzünə nizamını qoruyub saxlayır.

Yasif Nasirli... bu ad Azərbaycan cəmiyyətinə yaxşı tanışdır. İstər ədəbi ictimaiyyətin ağırlıq mərkəzlərinə, istərsə də, ictimai-siyasi mühitin ən qaynar mühitində hər kəs onu kifayət qədər yaxşı bilir. "Tanıyır" demirəm, "bilir" deyirəm. Çünki elə adamlar var ki, elm kimidir. Kitab kimidir. Sadəcə belələrini tanımaq yox, duymaq, onu başa düşmək üçün gərək öyrənəsən.

Yasif Nasirlinin həyat yolu bir universitet qədər zəngin və əhatəlidir. Çünki bu yol vətənin tarixi taleyindən keçir. Bəlkə də Yasif Nasirli kimi adamlar olmasaydı, tarixin hansı səhifəsində mütləq ağ görünərdi. Ağ görünən yerləri isə qaralamağa hazır olan o qədər kimsələr var ki.

Yasif Nasirli uzun illər təhlükəsizlik orqanlarında işləyib. Yüksək hərbi mundir sahibi olub. Amma kənardan baxanda zirehli mundir kimi görünən vəzifə libası onun döyünən ürəyini, vətən üçün, insanlar üçün yanan ürəyini gizləyə bilməyib. Yəqin ki, çoxlarına nasib olmaz zirehli mundir altında döyünən ürək gözdirmək.

Mən Yasif Nasirlinin az-çox bilərəm deyə bilərəm. Çünki qaynar gəncliyim, o gəncliyim ki, hər şeyi bilməyə, hər kəsi tanımağa can atırdı. Yasif Nasirlinin bir şəxsiyyət kimi, söz sahibi kimi, sözü çevrilməyən

xarakter kimi tanındığı zamandan onu öyrənməyə başlamışdım. Və qədərincə öyrənə bilmişdim. Onun gəmidə yazdığı essəsini, ədəbi-tənqidi-nəzəri məqalələrini, yollarda qələmə aldığı hekayələrini, dünyanın sadəcə görməyə can atdığı nadir adamlarla, məsələn, Qaqarinlə, Titovla ünsiyyəti haqqında məlumatları vaxtında, dövründə gözlərimlə izləyib yaddaşıma yığmışam.

Çoxlarının qaçıb-gizləndiyi yeni siyasi kateklizm zamanında Yasif Nasirli ön planda görünməkdən çəkinmədi. Yeri gələndə siyasi diletantlara da aydın və dəqiq cavab vermək gücünü də göstərdi.

Çoxlu kitabların, ən müxtəlif janrlarda yazılmış ədəbi-bədii əsərlərin, essələrin, ssenarilərin müəllifi kimi ədəbiyyat tariximizin

sözün həqiqi mənasında görünən, təqdir olunan və etiraf olunan ədəbi simalarındandır. "Zirvə", "Şərəfli ömür" son kitabları sırasındadır və hər biri 700 səhifədir. 85 yaşın civarında şux qamətini, aydın düşüncə, dəqiq mülahizə yürütmə gücünü qədərincə qoruyub saxlayıb.

Hər dəfə görüşəndə ruhundan varlığından gələn bir işıqla, cazibəli təbəssümü ilə məni bağrına basır. Bu doğmalığın, bu ünsiyyətin bəlkə də qədərincə mahiyyətini ifadə edən sözləri dəqiq tapa bilmərəm. Amma səmimiyyətinə heç bir sözlüm ola bilməz.

2019-cü ildə çap olunmuş möhtəşəm "Zirvə" kitabının titullu səhifəsində belə bir avtoqraf yazıb: "Görkəmli şair, yazıçı-publisist, nəşir, xeyirxah və nəəc insan, özimiz Əli Rza Xələfliyə ən xoş arzularla, dərindən

hörmət və ehtiramla". İmza qoyur və tarixi göstərir: 01.10.2019. Ancaq bununla da ürəyi soyumur. Belə bir qeyd də yazır: "Dahilərin çoxu oktyabr ayında doğulublar". Bu mənim anadan olduğum günə işarədir. Elə indicə diqqət edirəm ki, avtoqrafın da tarixi elə mənim anadan olduğum günə yazılıb. Bu sadəcə bir faktıdır. Bu qeydlər dünyanın hər üzünü görmüş, riyakarlıqların, qəddarlıqların cəmiyyətdə yaratdığı fəsadlara qarşı döyüşə-döyüşə ömrünün bu çağına gəlmiş Böyük İnsanın özündən 15 yaş kiçik olan qələmdaşına sözün həqiqi mənasında açıq bir qəlblə münasibətinin ifadəsidir.

İllər öncə onun "Günəşlə görüş" adlı səyahət povestinə bir ön söz yazmışdım. Zənnimcə, insan bir cümlənin içərisində də özünü ifadə etmək gücündə ola bilər. Və həmin kitabda mən o cümləyə rast gəldim. Müəllif Yaponiyaya səyahət edir. Orada insanlar günəşə "Amaterasu" deyirlər. Müəllif Yaponiyadakı görüşləri zamanı Azərbaycan gündoğarlığından danışır. Yaponiyadakı - yəni Gündoğar ölkəsindəki günəşlə Azərbaycandakı günəşi müqayisə edir. Eynidir - deyir. Bəs onda biz niyə bir-birimizi anlamayaq - deyir.

Və nəhayət, səfərdən qayıdır. Bakıda - hava limanında ənəndə gördüyü günəşə sevinir və sanki qeyri-ixtiyari deyir: "Bu elə həmin günəşdir".

Bu qənaət Yasif Nasirlinin dünyaya mesajıdır. Yeni Yer insanın birgə evi olduğu kimi, Günəş də hamımızın şəriksiz, mübahisəsiz, bölünməz varidətidir, hamımızın həyat mənbəyidir. Biz günəşi niyə sevməyək?

Yasif Nasirli günəşin adamıdır. Günəşin adamı olmaq dünyanın bütün qitələrində yaşayan hər kəsə sülh və əmin-amanlıq diləyinin sahibi olmaq deməkdir.

Amaterasu - günün mübarək olsun. Sən günəşin adamısan. Günəş isə bütün ehtimallara baxmayaraq sənən deyil.

Əli Rza Xələfli
24.01.2024